
•เกิดมาทำไม?

- เมื่อเจ้ามามีอะไรมาด้วยเจ้า
เจ้าจะเอาแต่สุขสนุกใจ
นามือเปล่าเจ้าจะเอาอะไรไป
เจ้าก็ไปตัวเปล่าเหมือนเจ้ามา

วิธีคิดของศาสนา

- ศาสนากลุ่มเซมิติก คิดแบบเป็นเส้นตรง
- ศาสนากลุ่มอารยัน คิดแบบเป็นวงกลม

ศาสนาซีไมท์

- ยิว คริสต์ อิสลาม
- พระเจ้าสร้างโลก สร้างมนุษย์ในวันที่ 6 วันที่ 7
พระเจ้าหยุดทำงาน
- มนุษย์คู่แรกละเมิดคำสั่งของพระเจ้ายกให้เกิดบาปกำเนิด

- ด้วยความเมตตา พระเจ้าจะส่งประกาศมานำทาง
ให้กับมนุษย์เป็นระยะ

- ในท้ายที่สุด จะถึงวันพิพากษา ถ้าใครศรัทธาก็จะเข้าไป
อยู่กับพระเจ้าในสวรรค์

ศาสนากลุ่มอารยัน

- พรหมณ์-ฮินดู พุทธ เซน
- เชื่อในระบบสังสารวัฏ การเวียนว่าย ตาย เกิด
- กรรมคือแรงผลักดันให้มนุษย์ต้องเกิด

เป้าหมายชีวิตคือความหลุดพ้น
 หนทางไปสู่ความหลุดพ้นคือ

- พรหมมณ - พิธีกรรม
- ฮินดู พุทธ เช่น - การปฏิบัติที่ถูกต้อง
- เป้าหมายมีชื่อเรียกต่างกัน เช่น โมกษะ ไกวัลย์ นิพพาน

พุทธศาสนา

ร่างกายมนุษย์ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน
ร่างกาย หรือ รูป กับ นาม คือส่วนที่เป็น จิต
 อาจกล่าวได้ว่า มนุษย์เกิดขึ้นจากการรวมกัน
 ของสิ่งต่าง ๆ 5 กลุ่ม รวมเรียกว่า ขันธ์ 5

พุทธศาสนา

รูป
 (Corporeality)

ส่วนที่เป็นร่างกายที่เกิดขึ้นจากการผสมกันอย่างถูกส่วน
 ของธาตุ 4 (ดิน น้ำ ลม ไฟ) รวมทั้งคุณสมบัติ
 และคุณลักษณะที่มีขึ้นเมื่อธาตุทั้ง 4 รวมกัน

พุทธศาสนา

เวทนา

(Feeling / Sensation)

ความรู้สึก ได้แก่ความรู้สึกสุข – ทุกข์ และความรู้สึกเฉย ๆ
ไม่สุขไม่ทุกข์ อันเกิดจากสัมผัส (ผัสสะ) ทั้ง 6

พุทธศาสนา

สัญญา

(Perception)

การจำได้หมายรู้ คือ การกำหนดรู้อาการ เครื่องหมาย
ลักษณะต่าง ๆ

พุทธศาสนา

สังขาร

(Mental Formations)

การคิดหรือคิดปรุงแต่ง คือ สภาพที่ปรุงแต่งจิตให้คิดดี
คิดไม่ดี และคิดกลาง ๆ ไม่ได้ไม่ชั่ว

พุทธศาสนา

วิญญาน

(Consciousness)

ความรู้แจ้งอารมณ์ทางประสาททั้ง 5 และทางใจ หรือธรรมชาติที่รับรู้สิ่งที่ปรากฏให้เห็นทางตา ได้ยินทางหู ได้กลิ่นทางจมูก ลิ้มรสทางลิ้น รู้สึกรกระทบทางกาย และรับรู้สิ่งที่ปรากฏทางใจ

พุทธศาสนา

สรูป

ร่างกาย - ความรู้สึก - ความจำ - การคิด - การรู้

พุทธศาสนา : ชีวิตเป็นอย่างไร

ลักษณะโดยธรรมชาติ 3 อย่างของสิ่งทั้งปวง

ไตรลักษณ์ = สามัญลักษณ์

(The three characteristics of Existence)

พุทธศาสนา : ชีวิตเป็นอย่างไร

---

1. อนิจจตา (Impermanence)

ความไม่เที่ยง ความไม่คงที่ ไม่คงตัว
 ภาวะที่เกิดขึ้น แล้วเสื่อมและสลายไป

พุทธศาสนา : ชีวิตเป็นอย่างไร

---

2. ทุกขตา (Conflict)

ความเป็นทุกข์ ภาวะที่ถูกบีบคั้นด้วยการเกิดขึ้นและสลายไป
 ภาวะที่กดดันฝืนและขัดแย้งในตัว เพราะปัจจัยที่ปรุงแต่ง
 ให้มีสภาพเป็นอย่างนั้นเปลี่ยนแปลงไป ภาวะที่ไม่สมบูรณ์
 มีความบกพร่องในตัว ไม่ให้สมความอยากแท้จริง
 หรือความพึงพอใจเต็มที่แก่ผู้อยากด้วยตัณหา

พุทธศาสนา : ชีวิตเป็นอย่างไร

---

3. อนัตตา (Soullessness หรือ non-self)

ความไม่ใช่ตัวตน ความไม่มีตัวตนแท้จริง
 ที่จะสั่งบังคับให้เป็นอย่างไร ๆ ได้

พุทธศาสนา : ชีวิตเป็นอย่างไร

ปฏิจจสมุปบาท
 การที่สิ่งทั้งหลายอาศัยซึ่งกันและกัน
 จึงเกิดมีการที่มีทุกข์เกิดขึ้น
 เพราะอาศัยปัจจัยสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันมา

พุทธศาสนา : ชีวิตเป็นอย่างไร

อาการที่สิ่งทั้งหลายเป็นปัจจัยแก่กันมีองค์ประกอบ 12 หัวข้อ
 เป็นปัจจัยเนื่องอาศัยสืบต่อกันไปเป็นวงกลม ไม่มีต้นไม่มีปลาย
 คือไม่มีตัวเหตุเริ่มแรกที่สุด

อวิชชา → สังขาร → วิญญาณ → นามรูป → สฬายตนะ

↑ ↓
 ชรามรณะ ผัสสะ

↑ ↓
 ชาติ ← กพ ← อุปาทาน ← ตัณหา ← เวทนา

พุทธศาสนา : ชีวิตเป็นอย่างไร

The diagram shows a circular flow of 12 links: 1. อวิชชา (Avidya), 2. สังขาร (Sankhara), 3. วิญญาณ (Vinnana), 4. นาม-รูป (Nama-rupa), 5. สฬายตนะ (Salayatana), 6. ผัสสะ (Phassa), 7. เวทนา (Vedana), 8. ตัณหา (Tanha), 9. อุปาทาน (Upadana), 10. กพ (Kamma), 11. ชาติ (Jati), 12. ชรามรณะ (Saramranas). Each link is associated with specific Thai terms describing its nature, such as 'อวิชชา' being 'ความไม่รู้ถูกต้องตามจริง' and 'ตัณหา' being 'ความทะยานอยาก'.

พุทธศาสนา : ชีวิตเป็นอย่างไร

พุทธศาสนา : ชีวิตเป็นอย่างไร

ชีวิต - ความตาย - การเกิดใหม่

วัฏฏสงสาร = การเวียนว่ายตายเกิด
สังสารวัฏ

- การประยุกต์ปรัชญาและศาสนาไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- ปรัชญามหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- อุดตานัน ทมยุนดี ปณฺฑิตา
- บัณฑิตย่อมฝึกฝนตนเอง
- The wisers control themselves

• ปางน้อยสำหทัยกรู เรียนคุณ
 ยามใหญ่แสวงหาทุน ทรัพย์ไว้
 ยามแก่แสวงบุญ ธรรมชอบ
 ยามห่อหมทำได้ แต่ล้วนหนีจ้ง

- ชีวิตที่ยืดเหตุผล แต่ไร้ประสบการณ์ก็ว่างเปล่า
 ชีวิตที่ยืดประสบการณ์ แต่ไร้เหตุผลก็มีตบอด
- ชีวิตที่เห็นแต่ข้อเท็จจริง แต่ไร้จินตนาการก็แห้งแล้ง
 ชีวิตที่เห็นจินตนาการ แต่ไร้ข้อเท็จจริงก็เลื่อนลอย
 สุนทรียะ = ข้อเท็จจริง + จินตนาการ

ชีวิตเรา เราลิขิต

ข้า จะทำให้สุดความสามารถ
 ฟ้าจะเป็นผู้ประทานผลอันเลิศให้ข้า

เป็นมนุษย์	เป็นได้	เพราะใจสูง
เหมือนหนึ่งยุง	มีดี	ที่แววชน
ถ้าใจต่ำ	เป็นได้	แต่เพียงคน
ย่อมเสียที่	ที่ตน	ได้เกิดมา...

พุทธทาส ภิกขุ
